

22.05.2023

Pohjois-Karjalan maakuntakaava 2040, Heinäveden osa-alue, Kaavaluonnoksesta saadut palautteet ja vastineet

Nähtävillä olo aika 21.12.2022 – 31.1.2023.

Kaavaluonnoksesta saatiin 36 lausuntoa ja 7 mielipidettä.

Yhteenveto saadusta palautteesta ja niihin annettavat alustavat vastineet.

SISÄLTÖ:

Pohjois-Karjalan kunnat (8 lausuntoa)	2
Viranomaiset (13 lausuntoa)	6
Yritykset, yhteisöt, järjestöt (8 lausuntoa)	21
Maakunnan ulkopuoliset (7 lausuntoa)	24
Mielipiteet (7 kappaletta).....	27

Pohjois-Karjalan kunnat (8 lausuntoa)

Päivämäärä	Lausunnon antaja	Keskeinen sisältö	Vastine
9.1.2023	Lieksan kaupunki	<p>1. Savonlinna - Heinävesi - Outokumpu - Koli -tieyhteys tulee pitää esillä kehityssuunnitelmissa jatkossakin ja huomioida mm. matkailijoiden määrän kasvutavoitteet Kolilla samoin kuin yhteistyöverkostojen luominen laajemmalla alueella matkailussa mm. Kolin ja Heinäveden välillä, joka ohjanee jatkossa ko. tiEVERKOLLE entistä enemmän liikennettä.</p> <p>2. Lieksa kannattaa sitä, että maakuntaliitto selvittää, olisiko jatkossa mahdollisuutta tehdä selvitystä matkailukohteiden saavutettavuudesta laajemmin yhdessä muiden toimijoiden kanssa.</p> <p>3. Lieksa pitää esitystä kehitettävästä seututiestä (st 477 välillä vt23/st476) erittäin kannatettavana, sillä kyseinen tie toimisi yhtenä pääväylänä Heinäveden ja Kolin välillä.</p>	<p>1. Ei aiheuta muutoksia, merkitään tiedoksi.</p> <p>2. Esitys selvitystarpeesta on huomioitu. Maakuntaliitto joutuu kovasti priorisoimaan selvitysten laatimisia, mutta merkitään tämä esitys tiedoksi osana maakunnan matkailun ja liikenteen kehittämistä.</p> <p>3. Ei aiheuta muutoksia, merkitään tiedoksi.</p>
16.1.2023	Ilomantsin kunta	Pidämme hyvänä, että Heinäveden maankäytön kokonaisuus otetaan käsittelyyn ja sovitetaan osaksi Pohjois-Karjalan maankäyttöä. Ei huomautettavaa kaavaluonnoksesta.	Ei aiheuta muutoksia, merkitään tiedoksi.
23.1.2023	Rääkkylän kunta	Kaavaluonnos on hyvin laadittu ja on maakunnan tavoitteita tukeva. Ei huomautettavaa esitettyyn kaavaluonnokseen.	Ei aiheuta muutoksia, merkitään tiedoksi.
23.1.2023	Joensuun kaupunki	<p>1. Kaavaluonnoksessa on tunnistettu ja osoitettu Heinäveden keskeiset luonto-, kulttuuri-, ympäristö-, suojelu-, virkistys- ja matkailuarvot. Näihin arvoihin on pyritty mahdollisimman hyvin sovittamaan luonnonvarojen käytön, tuulivoiman ja liikenteen haittavaikutukset.</p> <p>2. Heinävedellä on tärkeä maakunnallinen matkailullinen arvo, jossa Valamon ja Lintulan välityksellä karjalaisuus ja sen historia välittyvät hyvin.</p> <p>3. Kaavassa on vielä joitakin kaavamerkintöjä päällekkäin, jotka tulee korjata luettavuuden parantamiseksi</p>	<p>1. Ei aiheuta muutoksia, merkitään tiedoksi.</p> <p>2. Ei aiheuta muutoksia, merkitään tiedoksi.</p> <p>3. Kaavamerkintöjen saaminen kaavakartalle selkeästi ja luettavaksi on aina haasteellista, mutta siihen kiinnitetään jatkossa vielä enemmän huomiota, jotta päällekkäisyyksiltä vällyttäisiin.</p>

25.1.2023	Outokummun kaupunki	<ol style="list-style-type: none"> 1. Outokummun kaupunki pitää hyvänä, että Heinäveden aluetta koskevat suunnitelmat ja kaavat integroidaan Pohjois-Karjalaa koskeviin suunnitelmiin. 2. Tehty liikenneselvitys hyvä asia. Antaa pohjatietoa alueen matkailuliikenteestä. Seututien 477 merkintä hyvä ratkaisu. 3. Outokummun kaupunki esittää Pohjois-Savon ELY-keskuksen OAS-vaiheessa antaman lausunnon mukaisen toiveen, osoittaa valtatie 23 kehittämiskäytävänä. Valtatie tärkeä Outokummussa toimiville yrityksille. 4. Keskustasta Pitkälahden kautta kulkeva moottorikelkkareitti ei jatku Heinäveden puolella. Tulisi huomioida suunnittelussa. 	<ol style="list-style-type: none"> 1. Ei aiheuta muutoksia, merkitään tiedoksi. 2. Ei aiheuta muutoksia, merkitään tiedoksi. 3. Valtatie 23 on määritelty sekä Maakunta-kaava2040:ssä että Pohjois-Karjalan maakunnallisessa liikennejärjestelmäsuunnitelmassa tärkeänä ylimaakunnallisena liikenneyhteytenä, jota tulee kehittää tehtyjen tie-suunnitelmien mukaisesti. Tätä tullaan korostamaan kaavaselostuksessa. Pohjois-Karjalan maakuntakaavassa ei ole ollut käytössä vastaavaa ylimaakunnallisen kehittämiskäytävän merkintää kuin Etelä-Savon maakuntakaavassa, ei katsota tarkoituksen mukaiseksi merkitä sitä vain Heinäveden vaihekaavaan, vaan kaikki liikenteen kehittämiskäytävämerkinnät tullaan jatkossa käsittelemään maakunnallisessa liikennejärjestelmäsuunnitelmassa ja ne käsitellään maakuntakaavatasolla jatkossa koko maakuntaa koskien, jolloin huomioidaan liikennejärjestelmä kokonaisuutena. 4. Puuttuva kelkkareitti lisätään kaavaan.
30.1.2023	Heinäveden kunta	<p>Heinäveden kunta kyseenalaistaa suojelumerkinnän ALU-2 tarpeellisuuden. Merkintöjen lopullinen tarkoitusperä ja vaikuttavuus ei ole tiedossa. Alueen asukkaat, mökkiläiset, maanomistajat sekä vesialueen omistajat ovat laajasti huolissaan mahdollisista lisääntyvistä rajoituksista ja taloudellisista menetyksistä.</p>	<p>Maakuntaliitto korostaa, että kyseessä ei ole suojelumerkintä. Suojeluun esitetyt alueet on maakuntakaavassa esitetty erikseen SL aluevarausmerkinnöillä. Sen sijaan kyseessä on osa-alueiden erityisominaisuuksia koskeva merkintä (ns. osa-aluemerkintä) eli arvokkaat luontoalueet -merkintä (alu-2), jolla osoitetaan saimaannorppien pesimäalueita. Maakuntakaavan osa-alueiden erityisominaisuudet voivat siis liittyä muun muassa luonnon- tai kulttuuriympäristön,</p>

			<p>maiseman sekä luonnonvarojen erityisiin arvoihin. Erityisominaisuuksia osoittavien merkintöjen alueella voi olla monenlaista alueidenkäyttöä. Jotkin erityisominaisuuksia osoittavat merkinnät viittaavat tarpeisiin, joiden toteutus tapahtuu erityislainsäädännön kautta, kuten tässä tapauksessa saimaannorpan suojelu toteutuu luonnonsuojelulain ja -asetuksen kautta. Tällöin osa-aluemerkinnän merkitys on ensisijaisesti informatiivinen. Samantyyppisellä osa-aluemerkinnällä on osoitettu maakuntakaavassa mm. tuulivoima-alueet (tv), maisema-alueet (mv), pohjavesialueet (pv) jne.</p> <p>Maakuntakaava ei tuo mitään uutta suojelua alueelle, vaan esittää informatiivisena kaavakartalla jo luonnonsuojeluasetuksessa olevan tavoitteen turvata saimaannorppien pesimäalueet, huomioidavaksi alueidenkäytön yksityiskohtaisemmassa suunnittelussa. Palautteen ja Heinävedellä 13.4.2023 järjestetyn yleisötilaisuuden palautteen pohjalta luonnoksessa esitettyjä aluerajauksia pienennetään koskemaan (luonnonsuojelualueiden ulkopuolella) vain norppien pesimäalueiden keskeisiä alueita, jotka ovat Kinkolahti, Sompasaarenselkä ja Siikavesi.</p>
6.2.2023	Liperin kunta	<p>1. Kytöjoki on Liperin ja Heinäveden rajajoki, osoitettu alu-1 merkinnällä. Merkinnästä ei ole merkittävää haittaa kunnan tai yksityisten maanomistajien näkökulmasta.</p> <p>2. Korpivaaran luona on merkitty rajan ylittävä lyhyt uusi maakunnallisesti tai valtakunnallisesti merkittävä kelkkareittimerkintä, mitä ei ole osoitettu maakuntakaava 2040 kaavakartalla.</p>	<p>1. Ei aiheuta muutoksia, merkitään tiedoksi.</p> <p>2. Kaavaluonnokseen merkitty kelkkaura kiertää lyhyen matkaa Liperin puolella, vaikka kaava-alue käsittää vain Heinäveden kunnan alueen. Kelkkaura tullaan merkitsemään maakuntakaava-</p>

	<p>Merkittävää haittavaikutusta maanomistajalle tai ympäristöön ei katsota muodostuvan.</p> <p>3. Ylämyllyä ei ole mainittu merkintöjen määräyksissä puutavaraterminaali-alueena. Määräyksen mukaan ennen Liperin Ylämyllyn puutavaran kuormauspaikan poistumista, tulee sille olla korvaava paikka selvitettyinä. Määräys on yhtenevä aiemman maakuntakaava 2040 kanssa. Määräys tukee edelleen alueelle osoitettua maankäytöllistä tavoitetta.</p> <p>4. Lähelle Korpivaaraa ja Ristinkylää on osoitettu tuulivoimaloiden alue tv. Tällä ei etäisyys huomioiden ole haitallista vaikutusta tiedossa oleviin Liperin puolen tuulivoimahankkeisiin. Liperi muutoinkin puoltaa tuulivoiman rakentamista turvaamaan alueellista ja ns. vihreää energiantuotantoa mm. Kohti hiilineutraalia Pohjois-Karjalaa - hankkeen (HINKU) mukaisesti.</p> <p>5. Seututien 477 kaavaratkaisu edistää Heinävedentien (Liperiin) ja Varkaudentien (Liperi-Varkaus-väli) kautta kulkevaa liikennettä ja matkailua mm. näiden välisenä yhdystienä. Kehitysmarkintaa tulisi jatkaa Liperin puolelle koko kyseessä olevan tien matkalle tavoitteen yhtenäistämiseksi.</p> <p>6. Kaavakartalla on erittäin laajoja ma/mv -rajauksia osittain päällekkäin mv-alueen kanssa. Alueen lomailun, lomarakentamisen ja matkailun kehittämisen kannalta tulisi merkintöjen kenties vastakkaisia tavoitetta ja sen vaikutuksia avata/selventää erityisesti tarkemman kaavoittamisen ja luvittamisen näkökulmasta. Osa ma/mv alueista on kyläalueiden läheisyydessä, minne esim. sallittaisiin tehokkaampaa rantarakentamisen mitoitusta ja merkittäviä matkailupalveluita (katso esim. kohdan 6.2.8. tavoitteet). Voisiko ympäristöön merkittävästi vaikuttavista toimenpiteistä ma/mv ja ma/mm -alueilla (taulukko 11) antaa esimerkkejä asian selventämiseksi?</p> <p>7. Kaavakartalla on pari merkintää, jotka eivät vastaa muodoltaan kaavamerkintöjä.</p>	<p>vaan vain kaava-alueen osalta. Seuraavissa kaavavaiheissa on syytä osoittaa puuttuva lyhyt pätkä kelkkauraa Liperin kunnan alueelta.</p> <p>3. Ei aiheuta muutoksia, merkitään tiedoksi.</p> <p>4. Ei aiheuta muutoksia, merkitään tiedoksi.</p> <p>5. Merkinnän jatkaminen Liperin puolelle tarkastellaan tulevissa maakuntakaavoissa.</p> <p>6. Maisema-alueet ovat esimerkki osa-alue-rajauksista, jotka ovat päällekkäisiä muiden merkintöjen kanssa. Alueella olevien kyläalueiden ja rantojen kehittämisessä on kyse yhteensovittamisesta eli suunnittelumääräyksen mukaisesti tulee edetä huomioiden alueen muut erityispiirteet.</p> <p>7. Maakuntaliiton toimittama ja itse testitulostama pdf-kartta kuvautuu kaavamerkintöjen osalta oikein. Kaavasympolit voivat kuitenkin ilmeisesti kuvautua joillain ohjelmistoilla avatessa väärin, eikä oikeaa symboliikkaa tunnisteta, jolloin voi näkyä erilaisia kaavamerkintöjä mitä pitäisi.</p> <p>8. Vahvistetaan kaavakartalla muun Pohjois-Karjalan kaavamerkintöjä sekä kuntarajoja esitysteknisesti selvemmin erottuvaksi.</p>
--	--	---

		8. Kuntaraja tulisi merkitä kaavakarttaan vastaavalla selkeämällä tavalla kuin maakuntakaava 2040 ja 1. vaiheessa ja ulottaa Heinäveden rajan läheisyydessä eri kuntien puolelle jonkin matkaa selvyyden vuoksi.	
13.2.2023	Kontiolahden kunta	Ei lausuttavaa.	Ei aiheuta muutoksia, merkitään tiedoksi.

Viranomaiset (13 lausuntoa)

Päivämäärä	Lausunnon antaja	Keskeinen sisältö	Vastine
23.12.2023	Pohjois-Karjalan ympäristöterveys	Kaavaprosessin tässä vaiheessa ei lausuttavaa.	Ei aiheuta muutoksia, merkitään tiedoksi.
13.12.2023	Rajavartiolaitos	Ei lausuttavaa.	Ei aiheuta muutoksia, merkitään tiedoksi.
23.1.2023	Keski-Savon ympäristölautakunta	<p>1. Valtatie VT 23 sekä Varkaus- Joensuu junarata muodostavat merkittävät poikittaisliikenteen kulkuyhteydet Pohjois- Karjalasta Leppävirran kunnan ja Varkauden kaupungin kautta edelleen Etelä- ja Länsi-Suomeen lännen suuntaan. Näiden poikittaisten liikenneyhteyksien merkittävyys on viime aikoina kasvanut etenkin elinkeinoliikenteen kuljetusten osalta. Kaavamerkinnöissä olisi hyvä tuoda esille näiden kulkuyhteyksien jatkuvuus. Sama jatkuvuus olisi hyvä tuoda esille myös vesistöreitien ja vesimatkailun osalta.</p> <p>2. Turvallisuus- ja kemikaalivirasto Tukes ylläpitää luetteloja kemikaalilaitoksista ja niiden konsultointivöhykkeistä. Konsultointivöhyke määritetään lähtökohtaisesti kohteen tontin rajasta. Heinävedellä on yksi lupalaitos ja yksi nestekaasulaitos, joille on määritetty konsultointivöhyke. Konsultointivöhyk-</p>	<p>1. Toimintaympäristössä tapahtuneiden muutosten vuoksi poikittaisten liikenneyhteyksien merkittävyys on toki kasvanut viime aikoina. Valtatie 23: n merkitys on jo tiedostettu sekä Pohjois-Karjalan maakuntakaava2040:ssä että Pohjois-Karjalan liikennejärjestelmäsuunnitelmassa. Kaikki liikenteen kehittämiskäytävämerkinnät tullaan jatkossa käsittelemään seuraavassa/päivitetävässä maakunnallisessa liikennejärjestelmäsuunnitelmassa ja ne käsitellään maakuntakaavatasolla jatkossa koko maakuntaa koskien, jolloin huomioidaan liikennejärjestelmä kokonaisuutena.</p> <p>2. Asiasta ollaan yhteydessä Tukeisiin ja kaavan liiteaineistoon tullaan osoittamaan kohteet samalla periaat-</p>

		keellä tapahtuvista kaavoitusmuutoksista tai merkittäväm- mästä rakentamisesta on pyydetty lausunto Tukesilta ja pe- lastusviranomaiselta. Näiltä osin kaava-aineisto on puutteelli- nen. Näin ollen kaava-aineistoa ja määräyksiä tulee täydentää pyytämällä lausunto edellä mainituilta viranomaistahoilta kos- kien nimenomaisesti ko. laitosten huomioimista kaavamääräyk- sissä ja merkinnöissä.	teella kuin Pohjois-Karjalan maakuntakaava 2040 liite- aineistossa, mikäli kohteita Heinävedellä on. Selvityk- sen perusteella Heinävedellä on lausujankin tietojen mukaiset kaksi kohdetta, mutta kohteet eivät ole Se- veso III-direktiivin mukaisia kohteita. Näitä kohteita ei ole merkitty Pohjois-Karjalan maakuntakaava 2040:een, joten niitä ei yhtenäisyyden vuoksi merkitä myöskään Heinäveden kaavan osalta liiteaineistoihin.
27.1.2023	Sisäminis- teriö	Ei lausuttavaa asiasta.	Ei aiheuta muutoksia, merkitään tiedoksi.
27.1.2023	Pohjois- Karjalan pelastuslai- tos	Ei huomautettavaa asiaan liittyen.	Ei aiheuta muutoksia, merkitään tiedoksi.
30.1.2023	Suomen metsäkes- kus	1. Suomen metsäkeskus tarkastelee maakuntakaavaa metsä- lain valvonnan ja kestäväan metsätalouteen perustuvien elin- keinojen edistämisen näkökulmasta. Valmistelussa on hyvä huomioida, että metsälakia (1093/1996) ei sovelleta maakuntakaavassa suojeluun varatuilla alueilla. Kun metsälakia ei sovelleta, vaikuttaa se myös muiden metsänkäyt- töä ohjaavien lakien voimassaoloon. Alueilla, joilla metsälakia sovelletaan, metsälaki ohjaa metsien hoitoa ja käyttöä. Metsä- lain ohella metsien käyttöä säätelevät myös metsälain nojalla annettu valtioneuvoston asetus metsien kestävästä hoidosta ja käytöstä. Myös ympäristölainsäädännöllä on vaikutuksia met- sätalouteen. Käytännön työssä kestävä metsätalous huomioi luontoarvot. 2. Kaavaluonnoksissa tulisi näkyä enemmän metsien merkitys osana ilmastotyötä ja metsäbiotalouden edellytysten turvaami- nen. Hiilensidonnan edistämiseksi ja ilmastomuutoksen hillit- semiseksi metsien ottamista muuhun maankäyttöön (yhteis- kuntarakenne, liikenne, pellonraivaus) tulisi välttää. Kestävän ja	1. Ei aiheuta muutoksia, merkitään tiedoksi. 2. Lisätään vaikutusten arviointiin metsien ilmastovai- kutusta 3. Ei aiheuta muutoksia, merkitään tiedoksi. 4. Maakuntakaavassa ei lähtökohtaisesti tarkastella alueita maanomistajakohtaisesti eikä maakuntaliitolla ole tietoa maanomistajista (suuren määrän vuoksi). Heinäveden osa-aluemaakuntakaavassa on esitetty kaikkiaan vain 4 kpl uusia soidensuojelun täydennys- ohjelman kohteita. Pohjois-Karjalan ELY keskus kui- tenkin käy vielä neuvotteluja ko. maanomistajien kanssa, ja neuvottelujen lopputulos huomioidaan lo- pullisessa hyväksyttävässä maakuntakaavassa. Sa- moin maakuntaliitto kuitenkin tiedottaa kaavaproses- seista laajasti ja pyrkii mahdollistamaan keskustelun ja osallistumisen mahdollisimman hyvin. Merkitään tie- doksi.

	<p>kannattavan metsätalouden harjoittaminen on yksi merkittävimmistä tavoista edistää hiilensidontaa Pohjois-Karjalassa – toisaalta myös edistää pohjoiskarjalaista elinkeinoelämää. Kaavamerkinnöillä ja -määräyksillä ei pidä tarpeettomasti rajoittaa metsätalouden toimintaedellytyksiä.</p> <p>3. Maakuntakaavoilla on vaikutusta metsäalueiden pirstoutumiseen ja metsäkatoon maankäytön suunnittelun kautta. Erytistä huomiota tulisi kiinnittää myös tuulivoimapuistojen suunnitteluun ja suunnitelmien metsätalousvaikutuksiin. Tuulivoimaa suunniteltaessa on muun muassa kiinnitettävä huomiota voimalinjojen ja huoltoteiden suunnitteluun, niin että metsäalueiden pirstoutuminen ja metsäkato olisi mahdollisimman vähäistä. Myös kuljetusinfraa suunniteltaessa tulisi huomioida metsätalouden tarpeet; mm. tiestö ja puutavaraterminaalit. Mahdollisuuksien mukaan tulisi hyödyntää olemassa olevaa infraa metsäkadon minimoimiseksi.</p> <p>4. Jos kaavaan otettuja SSTE-kohteiden suojelualuevarauksia sijaitsee yksityisten metsänomistajien mailla, Suomen metsäkeskuksen näkemyksen mukaan suojelualuevarauksia maakuntakaavaan esitettäessä tulisi ensin neuvotella maanomistajan kanssa perustettavista alueista. Näin toteutuisi myös Metso- ja Helmi-ohjelmien ajatus siitä, että suojelu perustuu vapaaehtoisuuteen. Suomen metsäkeskus esittää, että viiden vuoden määräaika tulisi myös ilmaista selkeämmin: jos suojelua ei ole toteutettu viiden vuoden sisällä kaavan hyväksymisestä alue, muuttuu maa- ja metsätalousvaltaiseksi alueeksi ja metsänkäyttöä ohjataan metsälailalla.</p> <p>5. Suomen metsäkeskus muistuttaa, että metsälakia (1093/1996) ei sovelleta maakuntakaavan S-alkuisilla alueilla. Metsänomistajalla ei S-alueilla ole mahdollista saada kestävän metsätalouden määräaikaiseen rahoituslakiin perustuvia tukia</p>	<p>5. Merkitään tiedoksi. Maakuntakaavaluonnoksessa ei ollut S-alueita, vain SL-alueita.</p> <p>6. Ei aiheuta muutoksia, merkitään tiedoksi.</p> <p>7. Ei aiheuta muutoksia, merkitään tiedoksi.</p> <p>8. ja 9. Virkistysalueet, samoin kuin kaavaselostuksen viherverkostoa koskevat kirjaukset, osoitetaan kaavaan samalla periaatteella kuin Pohjois-Karjalan maakuntakaava 2040:ssä. Samoin on toimittu kaavaselostuksen kirjauksissa, jotta käytännöt ovat yhtenevät jatkossa Pohjois-Karjalan kaikkien kuntien osalta.</p>
--	--	---

	<p>metsänhoitotoimenpiteisiin. Alueilla, joissa metsälaki on voimassa, maanomistaja voi saada myös ympäristötukea metsälain 10 §:ssä tarkoitettujen erityisen tärkeiden elinympäristöjen ominaispiirteiden säilyttämiseen.</p> <p>6. Suomen metsäkeskus muistuttaa myös, että S- ja SL- alueilla ei sovelleta lakia metsätuhojen torjunnasta. Tällöin mahdollisten metsätuhojen, esimerkiksi kirjanpainajatuhon, aiheuttamista vahingoista ei ole mahdollista saada korvauksia, mikäli tuho leviää S-alueilta metsätalousmaalle. Ilmastonmuutos voi aiheuttaa tuhoriskien kasvua, ja tämä olisi huomioitava myös kaavoituksessa.</p> <p>7. Metsäbiotalouden kannalta ns. valkoiset alueet ovat erittäin merkittäviä ja kuvauksessa olisi perusteltua tuoda esiin tarve kehittää valkoisia alueita tavalla, joka mahdollistaa metsätalouden toimintaedellytysten parantamisen ja turvaa sen kasvumahdollisuudet. Suomen metsäkeskus esittää lisättäväksi, että ns. valkoiset alueet ovat ensisijaisesti maa- ja metsätalouskäyttöön ja maankäytön muutosta pitää välttää.</p> <p>8. Suomen metsäkeskus esittää lisättäväksi kaavaselostukseen, ettei virkistysaluemerkintä vaikuta metsätalouden harjoittamiseen, ja yksityiskohtaisemmissa kaavoissa mahdollisesti asetettävien kaavamääräysten vaikutukset metsätalouden harjoittamiseen on arvioitava. Lisäksi on selvitettävä mitä oikeuksia ja velvoitteita merkinnöistä ja määräyksistä seuraa.</p> <p>9. Kaavaluonnoksessa ei ole tehty varsinaisia viheryhteysmerkintöjä, tämä on hyvä asia. Maa- ja metsätalouteen osoitetut alueet riittävät viheryhteyksiksi maakuntakaavan maa- ja metsätalouteen osoitetuilla alueilla ja ns. valkoisilla alueilla, eikä metsien käyttöön tule asettaa rajoituksia viheryhteysmerkinnällä. Viheryhteystarpeet voidaan huomioida sen sijaan tarkemmassa yleis- ja asemakaavoituksessa. Kaavaselostuksessa on</p>	
--	---	--

		mainittu: "Maakunnan viherverkko muodostuu maakuntakaavassa erityisesti maa- ja metsätalousvaltaisista alueista, joilla ulkoilun ohjaamistarvetta, virkistysalueista ja -kohteista sekä viheryhteystarpeista." Suomen metsäkeskus esittää lisättäväksi, ettei näille alueille osoiteta metsätaloutta rajoittavia määräyksiä. Metsäalueilla, joilla sovelletaan metsälakia, viheryhteydet säilyvät. Viheryhteyksiä ja -verkostoa koskevat rajoitukset ja ohjausvaikutus tulee koskea alueiden ottoa muuhun maankäyttöön. Metsätaloutta ei merkinnällä tule rajoittaa.	
30.1.2023	Luonnonvarakeskus	Luonnonvarakeskuksella ei ole varsinaista lausuttavaa asiasta. Luonnoksen sanamuoto "kestävä maa-ainesten otto" kiinnitti kuitenkin huomiota, sillä maa-ainesten tai kaivannaisten ottoa ei voi pitää uusiutumattomuuden vuoksi ekologisesta kestävästä. Jos kestävyys-termiä halutaan käyttää, voisi sen tarkentaa kohdistuvan muihin kestävyiden lajeihin.	Ei aiheuta muutoksia, merkitään tiedoksi.
31.1.2023	Pohjois-Karjalan alueellinen vastuu-seo	1. Rakennettu kulttuuriympäristö on kaavaluonnoksessa huomioitu pääosin hyvin, mutta merkinnät pitäisi yhtenäistää maakunnan muiden kuntien kanssa. Lisäksi alueellinen vastuu-seo toivoo kaavasta ensimmäisessä luonnosvaiheessa poistettujen kohteiden palautusta maakunnallisesti arvokkaiden kulttuuriympäristöjen listalle. Kaikki maakunnallisestikin arvokkaat kohteet tulisi merkitä kartalle, jottei kohteita purettaisi. 2. Museo pitää suunnittelumääräystä asianmukaisena, mutta huomauttaa, että määräys esitetään ainoastaan kaavaselostuksessa ja puuttuu muista asiakirjoista. Arkeologista kulttuuriperintöä koskeva suunnittelumääräys tulee muiden määräysten tavoin käydä ilmi kaikista kaavan asiakirjoista ja kaavakartalta. 3. Museo esittää, että kaavaselostuksen kohtaan 4.6.3. Muinaisjäännökset lisätään yleisluonnehdinta Heinäveden kunnan alueelta tiedossa olevasta arkeologisesta kulttuuriperinnöstä.	1. Merkinnät on yhtenäistetty ja kyseessä on vaihekaavan ensimmäinen luonnosvaihe, joten kohteita ei ole vielä poistettu. Kaavaluonnoksesta saadun palautteen perusteella yksi maakunnallisesti arvokkaaksi osoitettu, modernia rakennusperintöä edustava kohde tullaan poistamaan kaavaehdotuksesta. 2. Koko maakuntakaavaa koskevat suunnittelumääräykset ovat jääneet epähuomiossa pois kaavakartalta ja ne lisätään tarvittaviin asiakirjoihin. 3. Kuntakohtaista yleisluonnehdintaa ei ole esitetty muidenkaan kuntien osalta, joten Heinäveden kohdalla toimitaan samalla tavalla.
31.1.2023	Museovirasto	1. Kulttuuriympäristön osalta kaava vaatii vielä tarkennuksia ja täydennyksiä sekä kaavaselostukseen että määräysteksteihin.	1. Merkitään tiedoksi ja todetaan, että kaavaselostusta tullaan vielä tältä osin täydentämään.

	<p>Lisäksi tulee varmistaa kaavan eri asiakirjojen keskinäinen vastaavuus; sekä suunnittelumääräykset että kohteet tulee asiakirjoissa esittää yhtäpitävästi ja selkeästi.</p> <p>2. Muinaisjäännöksiä kuvaavan liitekartan informaatioarvo on pienen mittakaavan vuoksi vähäinen. Kaavaselostukseen on syytä lisätä Heinäveden arkeologista kulttuuriperintöä luonnehtivaa tietoa.</p> <p>3. Kaavaselostuksen mukaan koko maakuntakaava-alueella koskee arkeologista kulttuuriperintöä koskeva suunnittelumääräys. Määräys on asianmukainen, mutta se tulee kaavaselostuksen lisäksi käydä ilmi myös kaavamerkinnät ja -määräykset asiakirjasta ja kaavakartalta.</p> <p>4. Heinäveden reitin vesistömaisema on Heinäveden alueen ainoa valtakunnallisesti arvokas maisema-alue, jolle on kaavaluonnoksessa annettu asianmukainen ma/mv -merkintä selkeine viivoituksineen.</p> <p>5. Kaavassa on osoitettu arvokkaita pienvesiä. Suunnittelumääräyksessä huomioon otettaviin asioihin kuuluvat myös mahdollisesti alueilla sijaitsevat muinaisjäännökset ja muut kulttuuriperintökohteet. Kunnostukset tulee suunnitella yhdessä museoviranomaisten kanssa huomioiden sekä tunnetut että vielä löytymättömät arkeologiset kohteet. Kaava-alueen vesimaisemat ovat poikkeuksellisen arvokkaita ja maisemallisia tekijöitä on aiheellista tuoda painokkaammin esiin myös kaavaselostuksessa (mm. mainittujen jokien osalta sekä Heinäveden reitin varrelta).</p> <p>6. Kaavaluonnoksessa on nyt asianmukaisesti osoitettu ma/kv-merkinnällä Heinäveden reitin RKY-alueen osina seuraavat huvilat: Aino Acktén huvila, Juhani Ahon kalamaja ja Forsblomin huvila. Näiden kohteiden ajantasaiset tiedot olisi selvitettävä vastaavalla tavalla kuin muidenkin kaavan kulttuuriympäristökohteiden.</p>	<p>2. Kuntakohtaista yleisluonnehdintaa ei ole esitetty muidenkaan kuntien osalta, joten Heinäveden kohdalla toimitaan samalla tavalla.</p> <p>3. Koko maakuntakaavaa koskevat suunnittelumääräykset ovat jääneet epähuomiossa pois kaavakartalta ja ne lisätään tarvittaviin asiakirjoihin.</p> <p>4. Ei aiheuta muutoksia, merkitään tiedoksi.</p> <p>5. Merkitään tiedoksi ja todetaan, että pienvesien osalta suunnittelumääräys on sama kuin Pohjois-Karjalan maakuntakaava 2040:ssä. Kaavan maakunnallisen yhtenäisyyden ja selkeyden vuoksi ei ole syytä laatia erilaisia määräyksiä samalle merkinnälle.</p> <p>6. Kyseessä on Museoviraston RKY-selvityksestä esiin nostetut kohteet, joiden tietojen päivittämisen voidaan katsoa kuuluvan Museoviraston vastuulle. Myös aiemmissa maakuntakaavoissa ko. kohteiden tiedot on tuotu maakuntakaavaan sellaisinaan Museoviraston selvityksistä.</p> <p>7. Täydennetään kaavaselostusta.</p> <p>8. Kaavamerkinnät ja määräykset yhtenäistetään voimassa olevan Pohjois-Karjalan maakuntakaava 2040:n kanssa. Kaavan maakunnallisen yhtenäisyyden ja selkeyden vuoksi ei ole syytä laatia erilaisia määräyksiä samalle merkinnälle.</p> <p>9. Merkitään tiedoksi ja todetaan, että kaavassa on tunnistettu ja huomioitu sekä rakennusperintöä että kulttuurimaisemia.</p> <p>10. Kaavaselostusta ja kaavan liitteitä tullaan vielä tältä osin täydentämään.</p>
--	---	--

		<p>7. Tulevan kaavaehdotuksen selostukseen on syytä liittää tieto siitä, kuinka monta Heinäveden modernin rakennusperinnön kohdetta vuonna 2015 toteutettu inventointi sisälsi yhteensä ja miten ne arvotettiin.</p> <p>8. Kuntaan on osoitettu matkailun ja virkistyksen kehittämisen kohdealue. Alueen suunnittelumääräystekstissä on tarpeen mainita erikseen myös kulttuuriperintö.</p> <p>9. Pohjois-Karjalan strategia 2040:ssä alueen vetovoimatekijöiksi nimetään mm. omaleimainen karjalainen kulttuuri ja ortodoksisuus, joten niihin liittyvä rakennusperintö ja kulttuurimaisema on syytä tunnistaa ja ottaa laaja-alaisesti huomioon maakunnan kehittämisessä ja kaavoituksessa.</p> <p>10. Museovirasto kiinnittää maakuntaliiton huomiota siihen, että kaikista kaavaan merkityistä valtakunnallisesti ja maakunnallisesti merkittävistä kohteista tulee kaavaselostuksessa esittää luettelo sekä lyhyt kuvaus ja perustelu. Tällä hetkellä aineistosta ei ole mahdollista kohtuullisella tavalla tarkistaa, onko kaikki Etelä-Savon maakunnallisesti merkittävät kohteet Heinäveden alueelta tuotu Pohjois-Karjalan maakuntakaavaluonnokseen.</p>	
31.1.2023	Etelä-Savon ELY-keskus	<p>1. Etelä-Savon ELY-keskus katsoo olevansa Pohjois-Karjalan maakuntakaavan osallinen, mikä on hyvä korjata kaava-aineistoihin.</p> <p>2. Etelä-Savon 1. vaihemaakuntakaavassa osoitetut tuulivoima-alueet on osoitettu ja mitoitettu nykyisiä voimaloita huomattavasti pienempien voimaloiden mukaan eikä alueille aikoinaan tehty vaikutusten arviointi siten enää päde nykyisin suunniteltaviin tuulipuistoihin, mikä heikentää kaavamerkinnän ohjausvaikutusta. Tuulivoima-alueiden "vanhentuneisuus" on tunnistettu ja huomioitu asianmukaisesti kaavaselostuksessa, jossa alueiden säilyttämistä sellaisenaan maakuntakaavassa perustellaan</p>	<p>1. Täydennetään osallisten luetteloa. Päivitetään muutokset kaavan osallistumis- ja arviointisuunnitelmaan.</p> <p>2. Ei aiheuta muutoksia, merkitään tiedoksi.</p>

		koko Pohjois-Karjalan maakunnan tuulivoima-alueiden yhtenäisellä päivittämisellä lähitulevaisuudessa.	
1.2.2023	Pohjois-Savon ELY-keskus	<p>1. ELY-keskus pitää seututien 477 kehittämistä maakunnan tavoitteellisena näkemyksenä ja termiä "seututeiden suunnitellustandardien mukaisena" tarpeettomana ja osin harhaanjohtavana. ELY-keskus ylläpitää ja kehittää maanteita pitkälti maanteiden tien liikenteellisen merkityksen, jonka olennaisimpia tekijöitä ovat liikennemäärä ja elinkeinoelämän kuljetukset, perusteella. Tiet on kuitenkin rakennettu pääosin viime vuosittain puolella, minkä vuoksi tiet eivät kaikilta osin täytä nykyisiä suunnittelunormeja, ei myöskään Sarvikummuntie. Parantamistoimet voivat kaavamerkinnästä huolimatta kohdistua ennen Sarvikummuntietä kaava-alueen muille seututeille.</p> <p>2. Kehitettävän seututien merkinnän selitystä matkailuliikenteen tarpeiden kehittämisestä pidetään hyvänä tavoitteena. Tavoite voisi koskea laajemminkin liikenneselvityksessä tunnistettuja matkailuliikennettä välittäviä yhteyksiä.</p> <p>3. VT23:lle laaditaan parhaillaan tiesuunnitelmaa Karvion kohdalle. Osuudella on myös muita pienempiä toteutumattomia kohteita. Kaava mahdollistaa ja tukee näiden suunnittelua ja toteutumista.</p>	<p>1. Merkitään tiedoksi ja harkitaan termin "seututeiden suunnitellustandardien mukaisena" selkeyttämistä kaavaehdotukseen.</p> <p>2. Tavoitteita matkailuliikennettä välittävien yhteyksien kehittämiseksi tarkastellaan jatkossa myös tulevissa maakantakaavavaiheissa.</p> <p>3. Ei aiheuta muutoksia, merkitään tiedoksi.</p>
3.2.2023	Pohjois-Karjalan ELY-keskus	<p>1. Kaavaprosessia hallitseva lähtökohta on ymmärrettävä ja hyväksyttävä, vaikka jättääkin avoimeksi joitain Heinäveden alueelle merkittäviä kysymyksiä kuten maakuntakaavaratkaisun kaivostoiminnasta.</p> <p>2. Poistuvista merkinnöistä on syytä mainita venematkailuun liittyvän retkisatamien merkinnän poistaminen, jota näytetään perusteltavan vain maakuntakaavan sisällön yhtenäisyydellä, mitä voi kyllä perustellusti kritisoida, koska venematkailu on merkittävä osa Heinäveden alueen matkailua ylipäätään</p>	<p>1. Pohjois-Karjalan voimassa olevassa maakuntakaavassa on esitetty vain voimassa olevat kaivospiirit, jollaisia ei ole Heinäveden alueella. Uudessa käynnistetävässä vaihemaakuntakaavassa tullaan harkitsemaan koko Pohjois-Karjalan osalta mineraalipotentialisten alueiden esittämistä, ja silloin käsittelyssä tulisi olla mahdollisesti alueita myös Heinävedeltä.</p> <p>2. Tiedostetaan, että veneilyllä on merkittävä rooli erityisesti Heinävedellä, kuitenkin yksittäisten retkisatamien sijainteja ei katsota tarpeelliseksi ratkaista</p>

	<p>3. Vt 23 yhteys on tarkoitus esittää vain valtatiemerkinä. Ratkaisua on syytä tarkastella suhteessa Pohjois-Karjalan maakuntakaavan kokonaisuuteen. Kyseessä ei ole missään tapauksessa vain maakunnallinen yhteys. Kaavaluonnoksessa olisi yhtä mahdollista esittää vt 23:n suunta liikenteen kehittämiskäytävänä. On selvää, että jos vt 23 esitettäisiin liikenteen kehittämiskäytävänä, se toisi korostetusti esiin, että kehittämiskäytävämerkintää on käytetty Pohjois-Karjalassa varsin avokäytisesti. Liikenteen kehittämiskäytävien priorisoiminen ja yhteismitallistaminen olisi perusteltua tehdä tasaveroisista lähtökohdista, toisin sanoen säilyttäen tässä vaiheessa Etelä-Savon maakuntakaavassa olevan ylismaakunnallisen kehittämisyöhyke-merkinnän keskeinen sisältö. Tämä olisi yhdenmukaista koko kaavahankkeessa valitun yhteensovittamislinjan kanssa.</p> <p>4. Vesistöjen merkitystä voi pitää Heinäveden alueella jopa painavampana kuin muualla Pohjois-Karjalassa. Vuoksen vesistöaluetta koskevat suunnittelu- ja varausperiaatteet ja kehittämissuositukset ovat sinänsä hyviä ja kannatettavia, mutta sisältönsä niin laajoja, että vaikuttavuus jäänee ohueksi. Tähän ei ole kuitenkaan mahdollista puuttua kaavassa, joka koskee vain Heinävetä.</p> <p>5. Maakuntakaavaluonnoksessa on otettu hyvä ja vahva ote matkailuun. Valamon luostarin esittäminen matkailupalvelujen alueena ja Lintulan jättäminen esittämättä lienee selvää luostareiden erilaisen luonteen ja toiminnan erilaisen laajuuden vuoksi. Ratkaisu olisi kuitenkin hyvä avata ja perustella paremmin kaavaselostuksessa. Nyt perustelu on muotoa "ei ole merkitty maakuntakaavaan". Lintulan merkitys ja tunnettuus on vaatimattomista puitteista huolimatta valtakunnallista.</p> <p>6. Kyliä ei ole esitetty Etelä-Savon maakuntakaavassa eikä niitä esitetä laaditussa kaavaluonnoksessakaan. Ratkaisu on looginen maakuntakaavan tarkkuustaso huomioiden.</p>	<p>maakuntakaavatasolla. Korostetaan, että kyse on retkisatamaverkostosta, jolla on kokonaisuutena maakunnallista merkitystä erityisesti vesistömatkailun osalta.</p> <p>3. Valtatie 23 on määritelty sekä Maakuntakaava 2040:ssä että Pohjois-Karjalan maakunnallisessa liikennejärjestelmäsuunnitelmassa tärkeänä ylimaakunnallisena liikenneyhteytenä, jota tulee kehittää tehtyjen tiesuunnitelmien mukaisesti. Tätä tullaan korostamaan kaavaselostuksessa. Pohjois-Karjalan maakuntakaavassa ei ole ollut käytössä vastaavaa ylimaakunnallisen kehittämiskäytävän merkintää kuin Etelä-Savon maakuntakaavassa, ei katsota tarkoituksen mukaiseksi merkitä sitä vain Heinäveden osa-aluemaakuntakaavaan, vaan kaikki liikenteen kehittämiskäytävämerkinnät tullaan jatkossa käsittelemään seuraavassa/päivitetävässä maakunnallisessa liikennejärjestelmäsuunnitelmassa ja ne käsitellään maakuntakaavatasolla jatkossa koko maakuntaa koskien, jolloin huomioidaan liikennejärjestelmä kokonaisuutena.</p> <p>4. Juuri näin. Vuoksen vesistöaluetta koskevat asiat on nostettu mukaan sellaisenaan voimassa olevasta Pohjois-Karjalan maakuntakaavasta yhtenäistämisen vuoksi, eikä niihin ole tässä kaavatyössä järkevää puuttua.</p> <p>5. Ratkaisua avataan ja perustellaan kaavaselostukseen.</p> <p>6. Ei aiheuta muutoksia, merkitään tiedoksi.</p> <p>7. Ei aiheuta muutoksia, merkitään tiedoksi.</p> <p>8. Tiedostetaan, että veneilyllä on merkittävä rooli erityisesti Heinävedellä, kuitenkin yksittäisten retkisatamien sijainteja ei katsota tarpeelliseksi ratkaista</p>
--	---	---

		<p>7. Sarvikummuntien kehittämismerkintä on perusteltu erityisesti matkailuelinkeinon kehittämisedellytysten kannalta eikä siihen ole huomautettavaa.</p> <p>8. Retkisatamaverkoston jättäminen esittämättä kaavakartalla ei ehkä ole loppuun asti harkittu ratkaisu. Venematkailulla lieinee Heinävedellä selvästi vahvempi rooli kuin muualla Pohjois-Karjalassa ja siksi on olemassa toiminnasta lähtevä tarve suhtautua veneilyn tarpeisiin vakavammin. Veneily vaikuttaa olevan elimellinen osa Heinäveden matkailuelinkeino. Tietty tavoitteellisuus veneilyn kehittämisessä voi olla perusteltua. Heinävesi poikkeaa muusta Pohjois-Karjalasta tässä suhteessa.</p> <p>9. Huomionarvoista on, että Heinäveden moottorikelkkareitistö perustuu maastoliikenneläin mukaisella reittitoimituksella perustettuihin eikä sopimuksenvaraisiin reitteihin.</p> <p>10. Kulttuuriympäristöjen osalta kaavasta tulee selkeämpi kuin Etelä-Savon maakuntakaavasta. Tämä parantaa kaavan luettavuutta. Kaavaselostuksessa olisi syytä luetella kaikki rakennetun kulttuuriympäristön ja maiseman kannalta valtakunnallisesti ja maakunnallisesti arvokkaat alueet ja kohteet. Ne olisi hyvä esitellä myös liiteaineistossa perustietoineen sekä paikkatiedoin että mahdollisesti myös valokuvoin.</p> <p>11. Kaavaselostuksessa todetaan, että ”maakunnallisesti merkittäviä rakennetun kulttuuriympäristön alueita Heinävedellä ei ole ollut. Arvotettuja kohteita on kuitenkin jo aikaisemmin ollut, joten ne on syytä tutkia ja saattaa maakuntakaava vastaavalle tasolle kuin muussa Pohjois-Karjalassa.</p> <p>12. Kaavaselostuksessa olisi lueteltava, mihin inventointeihin ja lähtötietoaineistoihin maakunnallisiksi arvotetut rakennetun kulttuuriympäristön kohteet ja alueet sekä maisemat perustuvat.</p>	<p>maakuntakaavatasolla. Korostetaan, että kyse on retkisatamaverkostosta, jolla on kokonaisuutena maakunnallista merkitystä erityisesti vesistömatkailun osalta.</p> <p>9. Juuri näin, korostetaan tilannetta kaavaselostukseen.</p> <p>10. Merkitään tiedoksi ja todetaan, että kaavaselostusta tullaan vielä tältä osin täydentämään. Myös mahdollista erillistä liiteaineistoa harkitaan.</p> <p>11. Aiemmin arvotettuja, maakunnallisesti merkittäviä aluekohteita on yhteensä neljä. Näistä aluekohteista kolme omaa maisemallista arvoa, ja nämä on huomioitu kaavassa maakunnallisesti arvokkaina maisema-alueina. Yksi aluekohteista, Heinäveden kirkonmäki, sijoittuu suurimmalta osin valtakunnallisesti arvokkaalle maisema-alueelle ja lisäksi valtaosa alueelle sijoittuvista rakennuskohteista on huomioitu yksittäisinä maakunnallisesti merkittävänä kohteina. Lisäksi Heinäveden kirkko on osoitettu rakennussuojelukohteena. Erillisen aluemerkinän lisäämisen ei katsota tuovan lisäarvoa vaan pikemminkin hankaloittavan kaavan tulkintaa.</p> <p>12. Kaavaselostusta tullaan vielä tältä osin täydentämään.</p> <p>13. Heinäveden kohteet on selvitetty ja arvotettu 2015 Etelä-Savon liiton toimesta. Moderni rakennusperintö oli aiheena Pohjois-Karjalan maakuntakaava 2040 1. vaihekaavassa ja taustaselvityksiä tehtiin myös Heinäveden kohteiden osalta. Tuolloin todettiin, että Heinävedellä ei ole rakennetun kulttuuriympäristön merkintöjen osalta täydentämistarpeita. Kaavaselostusta voidaan täydentää tältä osin.</p>
--	--	---	--

	<p>13. Heinäveden modernin rakennusperinnön tilanne ja kohteiden arvottaminen olisi hyvä avata selkeämmin kaavaselostukseen.</p> <p>14. Kaavaratkaisu arkeologisen kulttuuriperinnön osalta on parempi kuin voimassa olevassa maakuntakaavassa, koska siinä viitataan alkuperäiseen, ajan tasalla pidettävään tietolähteeseen.</p> <p>15. Kaavakarttaluonnoksessa on esitetty pohjavesialueiden osalta pohjavesialueen rajaa suppeampi varsinaisen muodostumismuotoalueen raja. Pohjavesialueet olisi syytä esittää pohjavesialueen ulomman rajan mukaisesti kuten esitetään voimassa olevassa Pohjois-Karjalan maakuntakaava 2040:ssä. Kun kaavakarttaan korjataan pohjavesialueen rajat, on myös selostuksen teksti muutettava esimerkiksi seuraavaan muotoon: "Maakuntakaava osoittaa pohjavesialueet, joilla maankäyttö voi vaikuttaa merkittävästi pohjavesien tilaan."</p> <p>16. Alu-kaavamerkintä on luonteeltaan informatiivinen ja siihen liittyvän suunnittelumääräyksen mukaan alueen luonnonarvot sekä maiseman ominaispiirteet on otettava huomioon yksityiskohtaisemmassa suunnittelussa. ELY-keskus pitää norpan pesimäalueiden osoittamista kaavassa tärkeinä ja perusteltuina erittäin uhanalaisen saimaannorpan suojelun kannalta.</p> <p>17. Arvokkaita pienvesikohteita on voimassa olevassa Pohjois-Karjalan maakuntakaavassa 46 kappaletta. Nämä kohteet on valittu eri perusteiden mukaan kuin Heinäveden pienvesien kohdalla on nyt toimittu. ELY-keskus esittää, että Heinäveden pienvesikohteet käydään läpi uudelleen ja mukaan otetaan kohteita samoin perusteiden mukaan kuin muuallakin Pohjois-Karjalassa eli maakuntakaava-kohteiksi Heinävedeltä tulee harkita muitakin kuin vain kalataloudellisesti arvokkaita kohteita.</p> <p>18. Kaavaan on esitetty lisättäväksi viisi soidensuojelun täydennysehdotukseen sisältyvää kohdetta (SSTE) SL-merkinnällä.</p>	<p>14. Ei aiheuta muutoksia, merkitään tiedoksi.</p> <p>15. Heinävedellä pohjavesialueet on osoitettu uudella rajauksella, jotka tulevat muualla Pohjois-Karjalassa tarkistettavaksi seuraavassa vaihekaavassa.</p> <p>16. Ei aiheuta muutoksia, merkitään tiedoksi.</p> <p>17. Pienvesimerkinnän taustalla ovat Etelä-Savon ympäristökeskuksen tutkimukset luonnonsuojelullisesti arvokkaista pienvesistä ja Maa- ja metsätalousministeriön virtavesien arvioinnit niiden kalataloudellisen merkityksen perusteella sekä Heinäveden reitin kalatalousalueen vesienhoidon yleissuunnitelma. Kohteiksi on valittu vain maakuntakaavan mittakaavassa erottuvia suurehkoja kohteita, joilla on peruste tulla maakuntakaavassa huomioiduksi. Kohteiksi ei valittu Heinäveden reitin piirissä olevia, usein valtakunnallisestikin arvokkaita koskia ja virtavesiä, sillä niillä on jo valtakunnallinen huomio esimerkiksi osana maisema- tai RKY-alueita tai koskiensuojelualueena. Asiasta ollaan vielä tarvittaessa yhteydessä ELY-keskukseen.</p> <p>18. Soidensuojelun täydennysehdotus (SSTE) -kohteiden tilanne käydään vielä uudestaan läpi ja asiasta ollaan yhteydessä ELY-keskukseen.</p> <p>19. Merkitään tiedoksi ja liiteaineistona tullaan esittämään kaavamerkinnät taulukkona.</p> <p>20. Ei aiheuta muutoksia, merkitään tiedoksi.</p> <p>21. Tarkastellaan vaikutusten arviointia tältä osin.</p> <p>22. Tarkastellaan vaikutusten arviointia tältä osin.</p> <p>23. Kaavaselostukseen on teemakohtaisesti laadittu taulukot laadittavan maakuntakaavan ja Etelä-Savon maakuntakaavan merkinnöistä vertailtavuutta helpottamaan.</p>
--	---	---

	<p>Kohteet on määritetty valtakunnallisesti arvokkaiksi suokoh-teiksi soidensuojelun täydennys ehdotuksen inventoinneissa. Kyseessä ei ole valtioneuvoston vahvistama luonnonsuojeluoh-jelma, vaan ympäristöhallinnon tekemä ehdotus suojeltavista soista, joiden suojelun toteutus perustuu maanomistajien va-paaehtoisuuteen. Leväsensuo-Haisevanpuro on jo valtaosin suojeltu, alueelle on perustettu sekä valtion suojelualue että yk-sityisiä suojelualueita, eikä suojelua ole tarpeen enää laajentaa. Polvijoen suon osa-alueella ja myös Valkeisnevan kohteella suo-jelua ei ole toistaiseksi toteutettu, mutta ne tulee osoittaa kaa-vassa SL-merkinnällä niiden huomattavien luontoarvojen pe-rusteella.</p> <p>19. Kaikkia luontokohteita koskevan luettelon lisääminen kaa-vaselostukseen tai sen liitteeksi kaavamerkintöineen helpottaisi kokonaisuuden hallitsemista. Vastaavan luettelon laatiminen voisi olla paikallaan muun tyyppistenkin kohteiden osalta, esi-merkiksi luonnonvarojen käytössä ja kulttuuriympäristö- ja mai-semakohteissa.</p> <p>20. VAT:ien tavoitteiden näköjulistasta kaavan vaikuttavuus ei olennaisesti poikkea voimassa olevan kaavan mukaisesta tilan-teesta, eikä kaavaluonnos sisällä muutoksia, jotka heikentäisi-vät tavoitteiden toteutumista.</p> <p>21. Maakuntakaavaluonnoksen vaikutusten arviointi on tiivis-tetty kaavaselostuksen taulukkoon. Kaavamuutoksen vaikutuk-sia arvioidaan suhteessa voimassa olevaan Etelä-Savon maa-kuntakaavaan. Taulukon otsikon mukaan vaikutukset on arvi-oitu maankäyttöluokittain, mutta näin ei ole. Maankäyttö-luokittainen vaikutusarvio on kirjoitettu suorasanaiseen muo-toon taulukon jälkeen. Elinkeinoelämään liittyvien vaikutusten arvioimatta jättäminen on puute, joka on syytä korjata.</p>	<p>24. Tarkastellaan vaikutusten arviointia tieliikenteen osalta uudestaan selkeämmin.</p> <p>25. Täsmennetään vaikutusten arviointia ja vertailu-kohtaa Etelä-Savon maakuntakaavaan.</p> <p>26. Ei aiheuta muutoksia, merkitään tiedoksi.</p> <p>27. Täydennetään keskeisimmät selvitykset -luetteloa kaavaselostukseen.</p>
--	--	---

	<p>22. Vaikutusarviotaulukossa on kuitenkin useita maakuntakaavaluonnoksen vaikutuksia kuitenkin luonnehdittu ++ - merkinällä merkittävän positiiviseksi. Vaikutukset osassa merkinnöistä ovat positiivisia, mutta niiden merkittävyys ei ole noin suuri eli aivan arviointiasteikon yläpäästä. Esimerkiksi yksityiskohtaisempi suunnittelumääräys ei tee muutoksesta merkittävän positiivista - positiivisen kylläkin. Vastaavasti retkisatamien poistamisella voisi arvioida olevan negatiivisiakin vaikutuksia.</p> <p>23. Muutosten vaikutusten vertailua hankaloittaa sekin, että kaavan kuvauksesta ei käy yksitelleisesti ilmi se, mitä ovat täysin uusia ja mitkä muuttuvia kohteita. Myös karttaverailua maakuntakaavojen kesken on vaikeaa.</p> <p>24. Tieliikenteeseen liittyvillä maakuntakaavan muutoksilla on arvioitu olevan merkittävä negatiivinen vaikutus (--) luonnonarvoihin ja mm. maa- ja kallioperään. Suorasanainen kuvaus yhteysverkkoihin liittyvistä vaikutuksista ei avaa tätä merkittävän negatiivista arvioita, joten sen perusteet jäävät roikkumaan ilmaan.</p> <p>25. Edelle kirjoitetun perusteella on tarpeen täsmentää ja perustella tehtyä vaikutusarviota ja varmistaa, että arvioinnissa ilmoitettu vertailukohta todellakin on voimassa oleva Etelä-Savon maakuntakaava. Esimerkiksi luonnonsuojelua koskevien merkintöjen muuttumista voisi selventää muutoksen esittävällä liitekartalla, mikä auttaisi hahmottamaan muutoksen merkittävyyttä.</p> <p>26. Ottaen huomioon kaavan pääasiallisen luonteen Etelä-Savon maakuntakaavan tulkitsemisesta samalle kaavakielelle, jolla muun Pohjois-Karjalan maakuntakaava on esitetty, ei laajempaa selvittämistä ole tarpeen tehdä.</p> <p>27. Muut kaavaluonnoksen merkittävimpien sisältömuutosten taustaselvitykset olisi hyvä kirjata selvitysluetteloon tarkemmin. Pienvesien suojeluun liittyvien kaavaratkaisuiden taustalla</p>	
--	---	--

		<p>olevat selvitykset ja suunnitelmat on mainittu kaavaselostuksen tekstin seassa ja ne olisi hyvä koota selostuksen lopun luetteloon selvityksistä. Soidensuojelun täydennysohjelma on käytännössä toiminut yhtenä merkittävänä kaavan taustaselvityksenä ja olisi siksi syytä mainita erikseen. Samoin olisi tarpeen nostaa esille ne selvitykset, joihin saimaannorpan suojelua koskevissa ratkaisuissa nojataan. Nyt tällaisina mainitaan kaavaselostustekstissä Metsähallitukselta ja ELY-keskukselta saadut tiedot ja valtakunnalliset ja maakunnalliset selvitykset. Tietolähteet olisi syytä listata ja täsmentää selvitysluettelossa.</p>	
14.2.2023	Metsähallitus	<ol style="list-style-type: none"> 1. Pidämme hyvänä kaavan tavoitteita. 2. Karjalansaaren retkisatama on purettu, joten V-merkinnän säilyttämiselle ei ole perusteita. 3. Kermajärveltä poistettu käytöstä Luhtakannansaaren ja Puumalansaaren retkisatamat, jotka myös tulee poistaa kaavasta. 4. Valtakunnallinen perinnemaisemien päivityskierros 2019-2022 saatu päätökseen. Heinävedellä on toinenkin maakunnallisesti arvokas perinnemaisema, Mattilan laitumet. Lisäksi 4 kpl paikallisesti arvokkaita perinnemaisemia. 5. Suojelualueaineistoissa joitain puutteita valtion alueilla. Vielä perustamattomat suojelualueet tulisi lisätä kaavaan SL-merkinnällä. Näitä ovat Karvion saaret, Honkasaaret-Sikosaari-Koira-saari ja Ilohovi. Lisäksi Juojärvi-Rikkavesi rso-kohde puuttuu. 6. Saimaannorppa kirjoitetaan pienellä ja yhteen. 7. Saimaannorpan pesimäalueiden osalta tulisi selkeästi käydä ilmi, että alu-2 merkintä koskee suojelualueiden (ja Natura-alueiden) ulkopuolisia alueita. Tulisi selkeästi käydä ilmi selostuksessa, ettei tule harhaanjohtavaa käsitystä. 8. Kaavaselostuksen teksti tulee muuttaa vastaamaan toteutettua rajausta (sivu 62) ja päivittää myös muilta osin, esim. "ajantasainen" sanan poisto. 	<ol style="list-style-type: none"> 1. Ei aiheuta muutoksia, merkitään tiedoksi. 2. Tehdään esitetty muutos. 3. Heinävedellä retkisatamien ja yleensäkin satamien ja vesistömatkailun kokonaisuus on selkeästi merkittävämpi kuin muualla Pohjois-Karjalassa. Retkisatamaverkoston osalta on tunnistettu myös uusia ja tavoitteellisia kohteita. Kaavaprosessissa on arvioitu tätä kokonaisuutta ja kaavaluonnokseen tehtiin linjaus, että retkisatamat esitetään vain liitekartalla ja kuvataan ne osana Heinäveden reitin kokonaisuutta. Kaavaehdotusta varten on kuitenkin syytä arvioida retkisatamaverkoston kokonaisuutta uudestaan tämän tiedon valossa. 4. Merkitään tiedoksi ja täydennetään kaavaselostukseen myös toinen maakunnallisesti arvokas perinnemaisema. 5. Suojelualueverkoston kokonaisuus tarkistetaan kaavaehdotusta varten. 6. Korjataan kirjoitusvirheet. 7. Kaavaselostusta täsmennetään. 8. Kaavaselostusta täsmennetään.

	<p>9. Pytäraveden alu-2 rajausta ehdotetaan laajennettavaksi (lausunnossa kuva) esitetyn mukaiseksi, kattaa paremmin pesäti-hentymäalueen.</p> <p>Päivitetty lausunto: rajausta ehdotetaan käsiteltävän kahtena erillisenä kokonaisuutena (uusi kuva), jolloin Pytäraveden kokonaisuus pienenee vaikka toisen alueen rajausta osittain vähän laajennetaankin.</p> <p>10. Sivulla 64 tulisi täsmentää, että alu-2 merkintä on suojelualueiden ulkopuolinen norpan pesimäalue, ja alueita on myös luonnonsuojelu- ja Natura-alueilla.</p> <p>11. Sivulla 84 ehdotetaan tekstiä muutettavaksi muotoon "kanan kasvun myötä saimaannorpan levinneisyysalue laajenee, kun norppa palaa vanhoille elinalueilleen, joilta se on ihmisen toiminnan vuoksi aikoinaan hävinnyt".</p> <p>12. Soidensuojelun täydennysehdotuksen kohteet valtion mailla toteutetaan alue-ekologisen suunnittelun keinoin. Tämä olisi syytä todeta myös merkinnän määräyksessä. Rajaukset tulisi myös korjata lopullisen valtioneuvoston päätöksen mukaiseksi.</p> <p>13. Suojelualueiden osalta huomioitava myös Heinäveden reitin koskialueet, jotka kuuluvat järvitaimenkantojen toimenpideohjelman kärkikohteisiin. Erityisen arvokkaisiin luontoalueisiin ehdotetaan lisättäväksi Karvionkoski, Kermankoski-Saunavirta, Haapakoski, Kissakoski, Vihovuonteenkoski ja Pilpankoski. Merkittäviä täydennyskunnostustarpeita uhanalaisten lohikalakantojen luonnonympäristöjen parantamiseksi.</p> <p>14. Matkailun ja virkistysalueen vetovoima-alueen laajentaminen Palokinkoskien kattavaksi mahdollistaisi alueen kehittämisen, mikäli muutoksia alueen käytössä tapahtuu. Rajausta pyydetään tarkastamaan myös Monikkaniemen osalta, että voimassa olevan yleiskaavan RM-alueet jäisivät kokonaisuudessaan alueen sisäpuolelle. Yleisellä tasolla esitetty merkintä onnistunut.</p>	<p>9. Kaavaprosessissa huomioidaan Metsähallituksen viimeisin lausunto aluerajauksista.</p> <p>10. Kaavaselostusta täsmennetään.</p> <p>11. Kaavaselostusta täsmennetään.</p> <p>12. SSTE-kohteiden tilanne käydään vielä uudestaan läpi.</p> <p>13. Maakuntakaava esittää luonnonsuojelualueet, koskiensuojelualueet sekä Natura 2000 -verkoston alueet. Kohteet edustavat aina kaavan laadinnan ajankohdan suojelutilannetta. Arvokkaat luontoalueet ovat Heinäveden osalta uusi merkintä, joita ei ole Etelä-Savon maakuntakaavoissa käytetty. Arvokkaina luontoalueina on esitetty arvokkaat pienvedet (alu-1) ja saimaannorpan pesimäalueet (alu-2). Molemmista on olemassa valtakunnalliset tai maakunnalliset inventointi- ja arvottamistiedot. Kohteiden valinnassa on kuultu luonnonsuojelun ja pienvesien hoidon ja kalatalouden asiantuntijoita</p> <p>14. Laajennetaan aluerajausta Monikkaniemen osalta.</p> <p>13. Osa koskialueista kuuluu koskien suojelun alueisiin ja kaikki esitetyt kosket ovat osa Heinäveden reitin valtakunnallista maisema-aluetta. Ei aiheuta muutoksia.</p>
--	---	---

Yritykset, yhteisöt, järjestöt (8 lausuntoa)

Päivämäärä	Lausunnon antaja	Keskeinen sisältö	Vastine
10.1.2023	Juuan seurakunta	Hyväksymme kaavaluonnoksen.	Ei aiheuta muutoksia, merkitään tiedoksi.
17.1.2023	Karelia ammattikorkeakoulu	Tyytyväisiä luonnokseen, ei lausuttavaa.	Ei aiheuta muutoksia, merkitään tiedoksi.
27.1.2023	Metsästäjäliitto	<p>1. Metsästäjäliitto näkee maakuntakaavan olevan tärkeä suunnittelun työkalu, joka koskee Metsästäjäliiton toimialaa monilta osin. Maakuntakaavassa suunnitellaan maankäyttöä pitkälle tulevaisuuteen muun muassa ampumaratojen, luonnonsuojelualueiden sekä luonnon muun virkistyskäytön osalta.</p> <p>2. Liitto näkee, että nämä asiat tulee huomioida perusteellisesti myös Pohjois-Karjalassa, sillä kestävällä tavalla toteutettu metsästys on Suomessa ikaikainen ja tärkeä luonnonkäyttömuoto, joka tarvitsee tuekseen riittävästi ampumaratoja eettisen riistalaukauksen harjoittelua varten. Ampumaratojen tärkeys korostuu aivan erityisesti myös viimeaikaisen geopolitiittisen tilanteen muuttumisen johdosta.</p>	<p>1. Ei aiheuta muutoksia, merkitään tiedoksi.</p> <p>2. Heinäveden ampumaradat huomioidaan jatkossa, kun päivitetään Pohjois-Karjalan ampumaratojen kehittämissuunnitelmaa.</p>
27.1.2023	MTK ja MHY Pohjois-Karjala	<p>1. Kaavaselostuksessa esitetyt nostot luovat erinomaisesti edellytyksiä maa- ja metsätalouden, matkailun sekä muiden maaseutuelinkeinojen harjoittamiselle.</p> <p>2. Emme voi hyväksyä kaavaluonnokseen kirjattuja kohteita, jotka ovat mahdollisia suojelukohteita, eivät kuitenkaan vielä suojeltuja. Yksityismaille mahdollisesti syntyvät uudet suojelukohteet perustuvat vapaaehtoisuuteen eikä niitä mielestämme tule ehdottaa kaavaselostuksessa. Asettaa maanomistajat eriarvoiseen asemaan ja johtaa mm. metsien käytön perusteettomiin rajoituksiin. Kaavoituksessa on noudatettava varovaisuusperiaatetta. Maanomistajien oikeusturva</p>	<p>1. Eri aiheuta muutoksia, merkitään tiedoksi.</p> <p>2. ELY-keskus neuvottelee maanomistajien kanssa mahdollisista uusista suojelualueista ja lopulliset ratkaisut tehdään syksyyn mennessä ennen kaavan nähtäville asettamista.</p>

		ja tasavertainen kohtelu eivät saa vaarantua kaavan lopputuloksena. Yksityisiä maanomistajia on kuultava etenkin maankäyttötarkoituksen muutoksissa. Soidensuojelun täydennysehdoista ei ole hyväksytty viralliseksi suojeluohjelmaksi, eikä siihen kuuluvia alueita siksi pidä sisällyttää kaavaan. Suojeluarvoja omaavat kohteet turvataan lainsäädännöllä.	
30.1.2023	Fingrid Oyj	Ei lausuttavaa kaavaluonnoksesta.	Ei aiheuta muutoksia, merkitään tiedoksi.
31.1.2023	Suomen luonnonsuojeluliiton Pohjois-Karjalan piiri ry	<p>Kaavamerkinnöissä on luonnon kannalta paljon hyvää.</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Palokin voimalaitoksen aluetta ei kaavassa kuitenkaan ole vielä käsitelty. Saimaan järvilohelle ja taimenelle on välttämättä lisätä luontaista elinympäristöä. Palokin vaellusesteen avaaminen sekä koskien ennallistaminen auttaisi merkittävästi etenkin paikallisen taimenen ahdinkoon. Piiri on vahvasti ennallista tukevan merkinnän puolella. 2. Luonnonsuojelualueiden verkosto on ollut heikko kunnan pohjoispuolella. Kaavassa esitetyt suojelualueet ovat edistysaskel, joskin verkosto jää väistämättä pirstaleiseksi. Jos kaavaprosessissa ehtii lisätä suojelualueita, sopivia kohteita on tärkeää etsiä etenkin kunnan luoteisreunoilta Kuikkojärven ja Pikku-Kohman välistä, jossa on luonnonmetsäsaarekkeitä, kalliota, soita ja eri asteisesti rauhoitetun lajiston keskittymiä. Merkittäviä metsäkohteita löytyy myös Palokin rannoilta. Suojelualueita on paikoin tarpeen laajentaakin, kuten kaavassa esitettyä Monikkaniemen alueen rajausta. Luutsalon saarella suojelua on edelleen tarpeellista kehittää. 3. Kunnan eteläpuolella nykyisten luonnonsuojelualueiden lähellä on Etelä-Suomen mittapuulla poikkeuksellisen arvokkaita luontokohteita, joissa on jo lajistorauhoitusten vuoksi olemassa rajoituksia maankäytölle. Näitä on etenkin valtion mailla, niin Valkeisnevan länsipuolella kunnan rajalle saakka, kuin Kermajärven suojelualueen ympärillä. Vaikka jälkimmäinen suojelualue 	<ol style="list-style-type: none"> 1. Merkitään tiedoksi ja todetaan, että Palokin alue on osoitettu matkailun ja virkistykseen kehittämisen kohdealueena. Vesivoimalan olemassaolo muodostaa kalleille vaellusesteen, joten kohdetta ei ole tästä syystä osoitettu arvokkaaksi pienvedeksi. Toisaalta myöskään vesivoimalaa ei ole huomioitu kaavassa. 2. Merkitään tiedoksi ja todetaan, että luonnonsuojelualueiden osalta kaavassa ehdotetaan selvityksiin perustuvia uusia suojelualueita harkitusti pyrkien tukemaan maakunnan arvokkaimpien luontokohteiden säilymistä. 3. Ei aiheuta muutoksia, merkitään tiedoksi. 4. Valtakunnallisesti merkittävän maisema-alueen suunnittelumääräyksessä korostetaan maisema-arvojen turvaamista ja huomioimista tarkemmassa suunnittelussa. Yksityiskohtaisemmassa suunnittelussa voidaan tarvittaessa asettaa vaatimuksia maisematuuluvista. 5. Maakuntakaavassa ei oteta kantaa Palokin koskien ennallistamiseen tai voimalaitoksen purkamiseen / säilyttämiseen. Ei aiheuta toimenpiteitä, merkitään tiedoksi

		<p>on laaja, sen laajentaminen on merkittävien luontoarvojen vuoksi oleellista. Kermanjärven alueen asemaa voisi siten korottaa maakuntatasolla, ja sen matkailua samalla kehittää.</p> <p>4. Piiri myös toteaa, että Heinäveden reitin maisema-alueella hakkuiden ja muun maisemaan muuttavan toiminnan tulee tapahtua vain maisema-arvot erityisesti huomioiden ja etukäteen suunnitellen, esimerkiksi maisematyöluvan avulla.</p> <p>5. Ennallistaminen on puhuttanut maakuntakaavan käsittelyn aikana. Sen edellyttäminen alkaa olla valtavirtaa. Yleisesti piiri huomioi maankäytön osalta, että Heinäveden kunnassa on mahdollisuuksia toteuttaa ennallistamista eri lähtökohdista. Virtavesiekosysteemit ovat lähes kauttaaltaan uhanalaisia Etelä-Suomessa, joten Palokin koskien hyväksi tehtävä työ olisi sikälikin merkittävää. Palautetun koskiympäristön voi odottaa avaavan mahdollisuuksia matkailun kehittämiseksi. Kun kaava huomioi matkailua myös luostarivaellusreitillä lähellä, niin huomautamme, että Varissuo on itsessään edustava retkeilykohde. Suolla olisi nykyisen suojelun lisäämisen ohella potentiaalia myös ennallistamiselle, jossa vanhoja ojituksia vähennetään tavallista hienovaraisemmin, alueen maisema- ja retkeilyarvoja heikentämättä. Lisäksi yhtenäisemmät luonnonsuojelualueet tarvitsevat ojitusten tukkimista ja vesitalouden palauttamista, jossa koneellinenkin työ on usein tarpeellista.</p>	
31.1.2023	Pohjois-Karjalan kauppamari	<p>1. Maakuntakaava ottaa hyvin huomioon elinkeinoelämän toimintaedellytykset alueiden käytön, maankäytön sekä rakentamisen osalta. Myös arvokkaiden luontoarvojen turvaaminen ja mm. vesireittien kehittämisen mahdollisuudet tukevat matkailun kasvua.</p> <p>2. Kaavassa on otettu huomioon 400 kW sähkölinjan rakentamisvaraus, mikä on todella tärkeä vihersiirtymälle mm. kasvavalle vetytaloudelle ja fossiilittoman energian tuotannolle. Jat-</p>	<p>1. Ei aiheuta muutoksia, merkitään tiedoksi.</p> <p>2.-3. Merkitään tiedoksi ja todetaan, että tulevassa Maakuntakaava 2040, 2. vaihekaavassa tarkastellaan energiantuotantoa ja energian jakelu- ja siirtoverkkoja tarkemmin koko maakunnan tasolla.</p>

		<p>kossa tulisi kuitenkin huomioida entistäkin tarkemmin mahdollisen sähköjakelun ja vedynjakelun tarvitsemat verkot ja kenties putket. Lisäksi on huomioitava mahdolliset tietoliikenteen tarvitsemat isojen kaapeleiden rakentamisalueet.</p> <p>3. Kaavan sivulla 66. on käsitelty tuulivoimaa. Tekstissä lukee "Selvitys on todettu vanhentuneeksi ja tuulivoima-alueissa on selvästi tarkistamistarpeita". Tämä tarkistus tulisi tehdä mahdollisimman pikaisesti. Eryteisesti länsipuolella maakuntaa voitulla mahdollisuuksia rakentaa teollisuusmittakaavan tuulivoimaa nopeallakin aikataululla ja tuulipuistot vaativat kaavamerkin.</p>	
14.4.2023	Suomen erillisverkot Oy	Hankkeella ei ole vaikutusta Suomen Erillisverkot Oy:n verkkooperaattoripalvelut liiketoimintaan.	Ei aiheuta toimenpiteitä, merkitään tiedoksi.

Maakunnan ulkopuoliset (7 lausuntoa)

Päivämäärä	Lausunnon antaja	Keskeinen sisältö	Vastine
12.1.2023	Savonlinnan kaupunki	Ei lausuttavaa.	Ei aiheuta muutoksia, merkitään tiedoksi.
23.1.2023	Leppävirran kunta	<p>1. Huomioita tulisi kiinnittää sellaisten Pohjois-Savon maakuntakaavojen merkintöjen jatkuvuuteen, jotka ylittävät maakuntarajan, tärkeimpinä VT 23 kehittämiskäytävä ja Varkaus-Joensuu ratayhteys.</p> <p>2. VT 23- kehityskäytävä nähdään maakuntakeskusten Joensuu ja Jyväskylän välisenä ylismaakunnallisena kehittämissyöhykkeenä - yhdistää myös varkauden ja Pieksämäen kaupungit,</p> <p>3. VT 23- kehityskäytävä on merkittävä myös elinkeinoelämän kuljetusten ja matkailun kannalta</p>	<p>1.-3 Valtatie 23 on määritelty sekä Maakuntakaava2040:ssä että Pohjois-Karjalan maakunnallisessa liikennejärjestelmäsuunnitelmassa tärkeänä ylismaakunnallisena liikenneyhteytenä, jota tulee kehittää tehtyjen tiesuunnitelmien mukaisesti. Tätä tullaan korostamaan kaavaselostuksessa. Pohjois-Karjalan maakuntakaavassa ei ole ollut käytössä vastaavaa ylismaakunnallisen kehittämissyöhykkeen merkintää kuin Etelä-Savon maakuntakaavassa, ei katsota tarkoituksen mukaiseksi merkitä sitä vain Heinäveden osa-</p>

		<p>4. Pohjois-Savon maakuntakaavassa on merkintä kehittämisperiaatteesta myös vesimatkailun kehittämisyöhykkeelle. Kehittämisperiaattemerkintää ei tule katkaista maakunnan rajalla. Matkailullisesti ja maisemallisesti merkittävä Heinäveden reitti ulottuu molempiin maakuntiin.</p>	<p>aluekaavaan, vaan kaikki liikenteen kehittämiskäytävamerkinnot tullaan jatkossa käsittelemään seuraavassa/päivitetävässä maakunnallisessa liikennejärjestelmäsuunnitelmassa ja ne käsitellään maakuntakaavatasolla jatkossa koko maakuntaa koskien, jolloin huomioidaan liikennejärjestelmä kokonaisuutena.</p> <p>4. Heinäveden osa-aluemaakuntakaavassa on merkitty kehittämisperiaattemerkinnällä ainoastaan matkailun ja virkistykseen kehittämisen kohdealue Karvion ja Heinäveden luostareiden suuntaan. Sen sijaan Pohjois-Savon maakuntaan rajautuen Heinäveden eteläosassa on esitetty Heinäveden reitti valtakunnallisesti arvokkaana maisema-alueena, ja siltä osin merkinnät yhtenevät maakunnan rajalla.</p>
23.1.2023	Kainuun liitto	<p>Maakuntakaavaluonnoksessa ei käsitellä Kainuun ja Pohjois-Karjalan maakuntakaavoituksen yhteensovittamiseen liittyviä asioita maakuntien raja-alueilla. Kainuun liitto ei näin ollen näe tarpeelliseksi antaa pyydettyä lausuntoa.</p>	<p>Ei aiheuta muutoksia, merkitään tiedoksi.</p>
26.1.2023	Etelä-Savon maakuntaliitto	<p>1. Etelä-Savon maakuntaliitto kiinnittää huomiota kaavaluonnoksessa esitettyihin arvokkaihin luontoalueet (alu-1, alu-2) merkintään. Etelä-Savon maakuntaliitto suosittelee, että lausuntoa kaavaluonnoksesta ja erityisesti arvokkaista luontoalueista pyydetäisiin myös Etelä-Savon elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskukselta sekä Metsähallitukselta, mikäli heiltä ei ole lausuntoa pyydetty.</p> <p>2. Toimintavarmista tietoliikenneverkosta ja nopeista yhteyksistä on tullut keskeinen kilpailukyky- ja elinvoimatekijä. Ne ovat edellytys alueiden kaikelle elinkeinotoiminnalle ja menestymiselle, asukkaiden sujuvalle arjelle sekä monipaikkaisuuden ja paikkariippumattoman työskentelyn edistämiseksi. Etelä-Savon maakunnan alueelta on vuonna 2020 laadittu "Etelä-Savon tavoitteellinen tietoliikenneverkko" -julkaisu. Julkaisussa on</p>	<p>1. Sekä Metsähallitus että Etelä-Savon ELY-keskus lausuvat kaavaluonnoksesta.</p> <p>2. Merkitään tiedoksi ja lisätään mainittu aineisto tarvittaessa kaavan taustaselvityksiin.</p>

		<p>kartoitettu Etelä-Savon maakuntaan kuuluneen Heinäveden kunnan osalta myös tavoitteellinen tietoliikenneverkosto. Etelä-Savon maakuntaliitto ehdottaa, että kyseisen aineiston voisi liittää kaavan taustaselvityksiin. Aineisto löytyy maakuntaliiton nettisivuilta.</p>	
27.1.2023	Etelä-Karjalan liitto	<p>Etelä-Karjalan liitto pitää tärkeänä matkailuun liittyviä laivaväyläyhteyksiä Saimaalle. Kaavaluonnoksessa on osoitettu riittävästi virkistykseen soveltuvia alueita, MRL 28 §:n mukaisesti. Virkistykseen soveltuvat alueet palvelevat paikallisten asukkaiden lisäksi matkailijoita. Matkailun ja virkistuksen kehittämisen kohdealue mahdollistaa alueen elinkeinoelämän toimintaedellytysten kehittämisen ja alueen vetovoiman merkittävän lisäämisen, tukien Itä-Suomen matkailutarjontaa niin kansallisesti kuin kansainvälisestikin. Etelä-Karjalan liitolla ei ole huomautettavaa kaavaluonnokseen.</p>	Ei aiheuta muutoksia, merkitään tiedoksi.
30.1.2023	Parikkalan kunta	<p>Ei huomautettavaa eikä kommentoitavaa kaavaluonnokseen.</p>	Ei aiheuta muutoksia, merkitään tiedoksi.
30.1.2023	Pohjois-Savon liitto	<p>1. OAS-vaiheen lausuntomme on otettu hyvin huomioon kaavaluonnoksessa. 2. Esitämme toiveen osoittaa maakuntakaavassa jatkuvuutta kehittämisperiaatemerkinnöillemme, jotka osoitetaan alustavassa Pohjois-Savon 2040 2.vaiheen kaavaehdotuksessa vesimatkailuun sekä VT23 ja Pieksämäki-Varkaus-Joensuu radalle. Erityisen tärkeänä näemme VT23 kehityskäytävä ylimaakunnallisena kehittämisvyöhykkeenä, joka on tärkeä myös Heinäveden matkailuliikenteen ja elinkeinoelämän kuljetusten kannalta. 3. Pohjois-Savon maakuntakaavatilanne on syytä tarkentaa.</p>	<p>1. Ei aiheuta muutoksia, merkitään tiedoksi. 2. 1 23 on määritelty sekä Maakuntakaava2040:ssä että Pohjois-Karjalan maakunnallisessa liikennejärjestelmäsuunnitelmassa tärkeänä ylimaakunnallisena liikenneyhteytenä, jota tulee kehittää tehtyjen tiesuunnitelmien mukaisesti. Tätä tullaan korostamaan kaavaselostuksessa. Pohjois-Karjalan maakuntakaavassa ei ole ollut käytössä vastaavaa ylimaakunnallisen kehittämiskäytävän merkintää kuin Etelä-Savon maakuntakaavassa, ei katsota tarkoituksen mukaiseksi merkitä sitä vain Heinäveden osa-aluemaakuntakaavaan, vaan kaikki liikenteen kehittämiskäytävämerkinnät tullaan jatkossa käsittelemään seuraavassa/päivitettävässä maakunnallisessa liikennejärjes-</p>

			<p>telmäsuunnitelmassa ja ne käsitellään maakuntakaavatasolla jatkossa koko maakuntaa koskien, jolloin huomioidaan liikennejärjestelmä kokonaisuutena.</p> <p>3. Tarkennetaan maakuntakaavatilanne kaavaselvitykseen.</p>
--	--	--	---

Mielipiteet (7 kappaletta)

Päivämäärä	Mielipiteen antaja	Keskeinen sisältö	Vastine
23.1.2023	Yksityishenkilö	<ol style="list-style-type: none"> 1. Koskenniemessä Patiin kalamajan pihapiirissä on tunnistettu vuonna 2022 muinaismuistoja noin 30 kpl. Pyydämme varmistamaan muinaismuistorekisteristä merkitty alue ja merkitsemään sen edellyttämä suojelumerkintä kaavaan. Samalta alueelta on löydetty kivikautisia työkaluja/astioita, jotka ovat museon tutkittavana. Teollinen rakentaminen alueelle tulisi estää suojelulla kaavassa. 2. Patoon kalamajasta on tehty suojeluesitys sekä vaarantamiskieltoesitys. 3. Patoon koskessa on ollut historiassa mylly. Näiden koskemattomuus tulisi varmistaa tarvittavalla suojelumerkinnällä. Koskien ennallistamisessa on käynnissä selvitysprosessi, eikä PKS:n suunnitelmista vaelluskalan nousun varmistamisesta kosken niskaan alueella ole täyttä varmuutta. Vedenalaisen vedenohjauksivetyksen säilymiselle tulee olla edellytykset. 4. Kosken ennallistamisessa kalamajan edustalla oleva saari tulee katoamaan kokonaan. 5. Patoon ja Palokin koskien ennallistaminen ja sen käsittelystrategisessä näkökulmassa vs. kaavoitus. Kaavamerkinnoissä tulisi huomioida, että nykyiseen sisäjärveen sekä koskenniskan alueeseen kohdistuu 100 % varmuudella joko nyt 	<ol style="list-style-type: none"> 1. Merkitään tiedoksi. Museovirasto ylläpitää rekisteriä muinaismuistokohteista. Maakuntakaavassa muinaismuistot esitetään liitekartalla. 2. Patoon kalamajan suojeluesitys on vireillä. Rakenussuojelulakikohteet tullaan huomioimaan maakuntakaavassa. 3.-6. Ei aiheuta muutoksia, merkitään tiedoksi.

		<p>tai jossakin lähitulevaisuudessa muutostöitä koskien ennallistamisessa. Palokin voimalaitoksen vuosituotantokyky tulee joka tapauksessa puolittumaan vaelluskalan nousuvaatimuksen takia. Jäljelle jäänyt vuositeho voidaan helposti korvata tuulivoimalla. Arvioinnissa huomioitava erittäin uhanalaisten vaelluskalojen kutemismahdollisuuden palauttaminen.</p> <p>6. Tavoiteltavassa ja todennäköisimmässä loppuasetelmassa koski ja ekosysteemi toimii kuten aiemmin historiassaan. Kutualue vahvistaa järvilohen ja taimenen kannan elpymisen. Kanavat ja kosket elvyttää matkailua ja kesäasumista. Kalamaja ja pihapiiri suojeltu.</p>	
30.1.2023	Yksityishenkilö	<p>En halua kiinteistöäni listattavaksi maakuntakaavaan maakunnallisesti merkittäväksi rakennetun kulttuuriympäristön kohteeksi. Olen ostanut kiinteistön "Karvion terveystalo" Heinäveden kunnalta 2011. Kaupunkirajan kohdassa 6. on erikseen maininta. "Rakennukset myydään purkukuntoisena". Kunta markkinoi silloin kiinteistöä purkukuntoisena hometalona. Nykyisin homeongelmaa ei ole. Kiinteistöön on tehty julkisivuremontti 70-80 lukujen vaihteessa, jolloin ikkunat aukot on suurennettu ja vaihdettu 3 lasiset ikkunat. Kattorakenteet on muutettu peltiseksi. Toki näillä toimenpiteillä on saatu jatkettua kiinteistön ikää, mutta toisaalta kiinteistö ei enää ole alkuperäisessä muodossaan.</p> <p>Maakuntakaava on ohjeellinen. Mikäli kiinteistö on listattuna kaavaan, on erittäin suuri todennäköisyys sinä vaiheessa, kun asemakaavaan ollaan tekemässä päivitystä, kiinteistölle tulee sr-kaavamerkintä. Merkintä on kiinteistön omistajalle tässä tapauksessa rasite, ei hyödyke. Julkisivuun ei saa tehdä mitään ilman museoviraston lupaa (olettamus), kuitenkin kaikki tehtävät rakenteelliset työt ovat korjausavustusten ulkopuolisia, joten ne</p>	<p>Ko. merkinnällä on tarkoitus osoittaa kohteen maakunnallinen arvo, joka on todettu Etelä-Savon liiton laatimassa selvityksessä. Kyseessä ei siis ole suojelumerkintä. Palautteen sekä kohteen omistajan kanssa käytyjen keskustelujen perusteella kohdetta ei tulla huomioimaan kaavassa.</p>

		kustantaa täysimääräisesti kiinteistön omistaja. Kiinteistö on ja pysyy paikallaan ilman kaava – ja suojelumerkintöjäkin.	
30.1.2023	Yksityishenkilö	Vaadin alu-2 -merkintöjen poistamista maakuntakaavasta koskien Heinävedellä Pytärävettä ja Uittovirtaa. Aiemmin päätetyt kaavat mm. Heinäveden reitti ja asetukset rajoittavat jo liikaa alueen maan- ja metsänkäyttöä ja kalastusta. Alueet ovat turhia, koska alueen norppahavainnot keskittyvät Heinävedenselän ja Pytyselän eteläpuoleisille alueille. Vaadin, että maakuntakaavaan mahdollisesti tulevat päätökset koskien Pytärävettä ja Uittovirtaa eivät saa vaikeuttaa/estää maa- ja metsätaloustaloustoimintaa omistamillani maa-alueella, aiemmissa kaavoissa oleville tonteille rakentamista, alueen virkistyskäyttö ja vapaa-ajan kalastusta. Tiedotus alueen maanomistajille olisi pitänyt olla avoimempaa. Nyt tiedotus hoidettiin vain sähköisten kanavien kautta, jotka eivät ole ikänikään takia minun käytettävissä.	Maakuntaliitto korostaa, että kyseessä ei ole suojelumerkintä. Suojeluun esitetyt alueet on maakuntakaavassa esitetty erikseen SL aluevarausmerkinnöillä. Sen sijaan kyseessä on osa-alueiden erityisominaisuuksia koskeva merkintä (ns. osa-aluemerkintä) eli arvokkaat luontoalueet -merkintä (alu-2), jolla osoitetaan saimaannorppien pesimäalueita. Maakuntakaavan osa-alueiden erityisominaisuudet voivat siis liittyä muun muassa luonnon- tai kulttuuriympäristön, maiseman sekä luonnonvarojen erityisiin arvoihin. Erityisominaisuuksia osoittavien merkintöjen alueella voi olla monenlaista alueidenkäyttöä. Jotkin erityisominaisuuksia osoittavat merkinnät viittaavat tarpeisiin, joiden toteutus tapahtuu erityislainsäädännön kautta, kuten tässä tapauksessa saimaannorpan suojelu toteutuu luonnonsuojelulain ja -asetuksen kautta. Tällöin osa-aluemerkinnän merkitys on ensisijaisesti informatiivinen. Samantyyppisellä osa-aluemerkinnällä on osoitettu maakuntakaavassa mm. tuulivoima-alueet (tv), maisema-alueet (mv), pohjavesialueet (pv) jne. Maakuntakaava ei tuo mitään uutta suojelua alueelle, vaan esittää informatiivisena kaavakartalla jo luonnonsuojeluasetuksessa olevan tavoitteen turvata saimaannorppien pesimäalueet, huomioitavaksi alueidenkäytön yksi-

			tyiskohtaisemmassa suunnittelussa. Palautteen ja Heinävedellä 13.4.2023 järjestetyn yleisötilaisuuden palautteen pohjalta luonnoksessa esitetyt aluerajauksia pienennetään koskemaan (luonnonsuojelualueiden ulkopuolella) vain norppien pesimäalueiden keskeisiä alueita, jotka ovat Kinkolahti, Sompasaarenselkä ja Siikavesi.
30.1.2023	Kaksi yksityishenkilöä	Vaadin alu-2 -merkintöjen poistamista maakuntakaavasta koskien Heinävedellä Pytärävettä ja Uittovirtaa. Aiemmin päätetyt kaavat mm. Heinäveden reitti ja asetukset rajoittavat jo liikaa alueen maan- ja metsänkäyttöä ja kalastusta. Alueet ovat turhia, koska alueen norppahavainnot keskittyvät Heinävedenselän ja Pyttyselän eteläpuoleisille alueille. Vaadin, että maakunta-kaavaan mahdollisesti tulevat päätökset koskien Pytärävettä ja Uittovirtaa eivät saa vaikeuttaa/estää maa- ja metsätalouskäyttöä omistamillani maa-alueella, aiemmissa kaavoissa oleville tonteille rakentamista, alueen virkistyskäyttö ja vapaa-ajan kalastusta. Tiedotus alueen maanomistajille olisi pitänyt olla avoimempaa. Nyt tiedotus hoidettiin vain sähköisten kanavien kautta, jotka eivät ole henkilöiden iäkkään takia kaikkien käytettävissä.	Katso edellinen vastine.
30.1.2023	Kolme yksityishenkilöä	Vaadin alu-2 -merkintöjen poistamista maakuntakaavasta koskien Heinävedellä Pytärävettä ja Uittovirtaa. Aiemmin päätetyt kaavat mm. Heinäveden reitti ja asetukset rajoittavat jo liikaa alueen maan- ja metsänkäyttöä ja kalastusta. Alueet ovat turhia, koska alueen norppahavainnot keskittyvät Heinävedenselän ja Pyttyselän eteläpuoleisille alueille. Sompasaarentiellä on raskasta liikennettä, mm. soranottoaikoille. Samoin tien silta-rumpu ohjaa paikallisen veneliikenteen tilojemme lähistölle, jolloin norppien vaatimaa rauhaa ei alueella ole.	Katso edellinen vastine.

		Vaadin, että maakuntakaavaan mahdollisesti tulevat päätökset koskien Pytärävettä ja Uittovirtaa eivät saa vaikeuttaa/estää maa- ja metsätalouskäyttöä omistamillani maa-alueella, aiemmissa kaavoissa oleville tonteille rakentamista, alueen virkistyskäyttö ja vapaa-ajan kalastusta. Tiedotus alueen maanomistajille olisi pitänyt olla avoimempaa. Nyt tiedotus hoidettiin vain sähköisten kanavien kautta, jotka eivät ole asianomaisten seurannassa eivätkä henkilöiden iänkään takia kaikkien käytettävissä.	
30.1.2023	Yksityishenkilö	Mielestäni alu-2 -merkinnät koskien Heinävedellä Pytärävettä ja Uittovirtaa ovat turhia. Nykyisin voimassa olevat kaavat ja asetukset sekä Heinäveden kuuluminen Natura-alueeseen rajoittavat jo liikaa alueen maan- ja metsänkäyttöä sekä kalastusta. Vaadin, että maakuntakaavaan mahdollisesti tulevat päätökset koskien Pytärävettä ja Uittovirtaa eivät saa vaikeuttaa/estää maa- ja metsätalouskäyttöä omistamillani maa-alueella, aiemmissa kaavoissa oleville tonteille rakentamista, alueen virkistyskäyttö ja vapaa-ajan kalastusta. Luonnoksesta tiedottaminen on ollut puutteellista niin maanomistajille kuin kuntalaisille. Luonnos on ollut julkisesti nähtävänä lakien ja asetuksen mukaan. Järjestetty esittelytilaisuus etäyhteyksin. Osalla ulkopaikkakunnilla asuvilla maanomistajilla yhteydet kotiseutuun ovat vähäiset. Lisäksi monet vanhukset eivät välttämättä omista tietokonetta eivätkä osaa käyttää tietotekniikkaa, mikä estää tiedon saannin ja lisää maanomistajien/kansalaisten eriarvoisuutta. Mielestäni maakuntaliiton tiedottamista tulisi kehittää niin, että se on avointa, oikea-aikaista ja tavoittaa helposti asianosaiset.	Katso edellinen vastine.
31.1.2023	Yksityishenkilö	1. Saimaannorpan pesimäalueet (alu-2) osa-aluemerkinnällä on tehty mm. Sompasaaren pohjoispuolelle Sompasaaren sillan molemmin puolin. Sompasaaren sillan rumpu on huonokuntoi-	1. Katso edellinen vastine. 2. Asiasta on oltu yhteydessä Tukeisiin ja kaavan liitteaineistoon tullaan osoittamaan kohteet samalla periaatteella kuin Pohjois-Karjalan maakuntakaava

	<p>nen ja siltaan tarvitaan isompi kulkuaukko. Tämä on tarpeen veden vaihtuvuuden kannalta ja parantaa Pytäräveden tilaa, jossa on ollut runsaita sinileväkukintoja useana vuonna. Kulkuaukon suurentaminen on hyödyksi myös norpalle. Merkintä/ kaavamääräys tulee muotoilla siten, ettei se haittaa tämän tyyppistä rakentamista. Alueen asukkaat ja mökkiläiset ovat tottuneet elämään saimaannorpan kanssa sovussa ja tietävät norpan elämänsä kierron. Suunnittelumääräyksen tulisi siis olla toimintoja ajallisesti ohjaava (esim. tiettyä aikaa vuodesta saimaannorpan pesintäaikaan), eikä kokonaan kieltäviä.</p> <p>2. Tukesin mukaan konsultointivöhykkeellä tapahtuvista kaavoitusmuutoksista tai merkittävämmästä rakentamisesta on pyydettävä lausunto Tukesilta ja pelastusviranomaiselta. Konsultointivöhyke määritetään lähtökohtaisesti kohteen tontin rajasta. Näitä laitoksia Heinävedellä on kaksi kappaletta: Berner Oy Teknokemian tehdas ja Raaminmäen teollisuustilat.</p>	<p>2040 liiteaineistossa. Selvityksen perusteella Heinävedellä on kaksi kohdetta, mutta kohteet eivät ole Seveso III-direktiivin mukaisia kohteita. Näitä kohteita ei ole merkitty Pohjois-Karjalan maakunta-kaava 2040:een, joten niitä ei yhtenäisyyden vuoksi merkitä myöskään Heinäveden kaavan osalta liiteaineistoihin.</p>
--	---	---